

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **X.**, narozený dne X
zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem Poděbradská 173/5, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu ze dne 27. 3. 2026, zaevidované pod č. j. OAM-0384487/DO-2026, pro nepřijatelnost

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že vrátil 27. 3. 2026 žalobci jako nepřijatelnou jeho žádost o dočasnou ochranu, evidovanou pod č. j. OAM-0384487/DO-2026, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se přikazuje, aby obnovil stav před vrácením žádosti o dočasnou ochranu ze dne 27. 3. 2026, zaevidované pod č. j. OAM-0384487/DO-2026.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhá určení, že zásah žalovaného, kterým mu vrátil žádost jako nepřijatelnou podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

(dále jen „lex Ukrajina“), byl nezákonný. Zároveň navrhl, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování práva žalobce na dočasnou ochranu a přikázal mu obnovit stav před vrácením žádosti o poskytnutí dočasné ochrany.

2. Žalobce se dne 27. 3. 2026 dostavil do Krajského asistenčního centra pomoci Ukrajině v Plzni, kde požádal o dočasnou ochranu. Žalovaný mu vrátil formulář žádosti s tím, že je nepřijatelná. Jako důvod nepřijatelnosti ve formuláři vyznačil to, že *„žadatel je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU nebo Schengenského prostoru a bylo učiněno prohlášení podle § 3 odst. 3 z. č. 65/2022 Sb.“*. Žalobce opravdu dříve měl dočasnou ochranu v Rumunsku, ta mu ale zanikla. Žaloba je přípustná, neboť ust. § 5 odst. 2 lex Ukrajina o vyloučení soudního přezkumu je v rozporu s unijním právem, což potvrdil Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „SDEU“) v rozsudku ze dne 27. 2. 2025 ve věci C-753/23 Krasiliva. Osoba požívající dočasné ochrany podle této směrnice má právo na účinný prostředek nápravy před soudem proti rozhodnutí, kterým se žádost o udělení povolení k pobytu ve smyslu čl. 8 směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“), odmítá jako nepřijatelná. Žalobce má za to, že i ust. § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je v rozporu s unijním právem a nelze je aplikovat. Žalobce připomněl konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, který v desítkách svých rozsudků dospěl k závěru, že druhotný pohyb osob, kterým dříve byla udělena dočasná ochrana v jiné zemi, je přípustný: *„z práva Evropské unie vyplývá právo státních příslušníků Ukrajiny, kteří jsou držiteli dočasné ochrany na základě prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, na přemístění se do jiného členského státu. Tento členský stát jim musí v souladu s čl. 8 směrnice o dočasné ochraně udělit povolení k pobytu. Právní úprava nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. je s tímto právem v rozporu, pročez ji nelze použít“* (rozsudek ze dne 8. 4. 2025, č. j. 9 Azs 20/2024-37, bod 32, viz také rozsudek ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, body 53 až 70 nebo rozsudek z téhož dne, č. j. 1 Azs 366/2024-42, body 53 až 70). Tento právní názor lze v současné době považovat již za ustálený, neboť na něj navázaly desítky pozdějších rozsudků Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 30. 4. 2025, č. j. 2 Azs 360/2023-42, č. j. 6 Azs 1/2024-30, č. j. 7 Azs 218/2024-37, č. j. 8 Azs 249/2023-47, č. j. 9 Azs 212/2024-36, ze dne 29. 4. 2025, č. j. 4 Azs 26/2025-39, ze dne 25. 4. 2025, č. j. 5 Azs 21/2025-31, ze dne 24. 4. 2025, č. j. 3 Azs 166/2024-32 nebo č. j. 10 Azs 4/2025-49) i Městského soudu v Praze (např. rozsudky ze dne 23. 4. 2025, č. j. 10 A 6/2025-61, ze dne 30. 4. 2025, č. j. 5 A 36/2025-38, ze dne 16. 5. 2025, č. j. 10 A 42/2025-33, ze dne 20. 5. 2025, č. j. 5 A 42/2025-39, ze dne 3. 6. 2025, č. j. 18 A 22/2025-52, ze dne 17. 6. 2025, č. j. 10 A 56/2025-39; ze dne 17. 7. 2025, č. j. 18 A 49/2025-33). Z aktuální judikatury tedy plyne, že žalovaný nemůže považovat žádost o dočasnou ochranu za nepřijatelnou pouze proto, že občan Ukrajiny má nebo dříve měl dočasnou ochranu v jiném členském státě EU. S ohledem na nadále platnou dohodu členských států neaplikovat čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, unijní právo nijak neomezuje druhotné pohyby držitelů dočasné ochrany. Neumožňuje toliko současné čerpání výhod spojených s dočasnou ochranou ve vícero zemích současně. Na uvedeném nic nemění ani přijetí nového Prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. 7. 2025 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (dále jen „prováděcí rozhodnutí Rady z roku 2025“), které je účinné od 13. 8. 2025 (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2025, č. j. 1 Azs 126/2025-28, body 12 až 15). Nová právní úprava má údajně na tuto judikaturu reagovat. Je však zřejmé, že

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

zákonodárce místo toho, aby ze zákona odstranil unijnímu právu odporující ustanovení, přidal další, které unijnímu právu rovněž odporuje. Důsledek nově přijaté úpravy je totiž stejný jako v případě § 5 odst. 1 písm. c) nebo d) Lex Ukrajina, tj. nemožnost získat dočasnou ochranu v případě, že občan Ukrajiny ji má nebo dříve měl udělenou v jiné zemi. Nejvyšší správní soud však jasně řekl, že taková právní úprava je pro rozpor s právem EU neaplikovatelná. Ze směrnice o dočasné ochraně neplyne, že by státy měly mít možnost zasílat Evropské komisi oznámení o hrozícím vyčerpání kapacit a že by pak následně bez dalšího směly žádosti o dočasnou ochranu odmítat. V souladu s čl. 25 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně mají mít členské státy možnost vyjádřit číselně nebo v obecných rysech, jaká je jejich kapacita pro přijetí osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu. Tyto informace by se pak měly promítnout do prováděcího rozhodnutí (čl. 5 směrnice o dočasné ochraně). Třetí odstavce pak upravuje postup pro případ překročení kapacit. V takovém případě má Rada posoudit situaci a přijmout vhodná opatření, včetně doporučení, aby daným členským státům byla poskytnuta další pomoc. Z uvedeného plyne, že směrnice pamatuje na nezbytnost vzájemné solidarity mezi jednotlivými členskými státy, které mohou čelit nerovnoměrné zátěži při přijímání vysídlených osob. Zároveň upravuje mechanismy, které by měly toto nerovnoměrné zatížení kompenzovat. Základním předpokladem však je, že členské země odhadnou své přijímací kapacity hned na začátku zavedení režimu dočasné ochrany, aby měla Rada a Komise možnost naplnění těchto kapacit průběžně monitorovat a případně přijmout potřebná kompenzační opatření. Směrnice o dočasné ochraně však v žádném případě nepředpokládá postup, který svévolně zvolila Česká republika, tj. náhlé oznámení hrozícího vyčerpání kapacit (aniž by vůbec byly na začátku známy) Evropské komisi a zamezení určité kategorii vysídlených osob v získání dočasné ochrany. Reakce na případné vyčerpání kapacit některého z členských států má naopak vzejít ze strany orgánů Unie, nikoliv z iniciativy jednoho členského státu. Oznámení, které Česká republika učinila v souladu s § 3 odst. 3 lex Ukrajina, je proto bez jakéhokoli právního významu. Žalobce dodal, že je pochopitelné, že kapacity na přijetí vysídlených osob nejsou zcela neomezené. Na druhou stranu se stejnými výzvami, jakým nyní čelí Česko s držiteli dočasné ochrany, již několik let bojují jiné evropské země při přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (zejména Řecko nebo Itálie). Česká republika je však jednou ze zemí, která jejich opakované výzvy k zachování solidarity setrvale ignoruje. Řešení těchto problémů je však třeba hledat a přinášet na unijní úrovni. Migrační a azylová politika již dávno neleží v rukou jednotlivých členských zemí, ale je společnou politikou EU. Česká republika proto nemůže jednostranně přijímat opatření, která odporují unijnímu právu. Pokud se domnívá, že je vystavena nepřiměřené zátěži, má k dispozici postupy zakotvené ve směrnici o dočasné ochraně, zejména možnost požadovat pomoc ze strany orgánů EU. Vlastní legislativní řešení, které fakticky znemožňuje přístup určité skupině vysídlených osob k dočasné ochraně, je nejen v rozporu s právem EU, ale současně podřívá důvěru v právní stát a ve svém důsledku i samotný unijní systém solidarity, kterého se Česká republika paradoxně dovolává.

3. Žalovaný k žalobě uvedl, že žalobce figuruje v Platformě pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy (Temporary Protection Platform, dále též „TPP“) jako držitel dočasné ochrany v Rumunsku. Svědčí o tom, znak „tp“ uvedený v rubrice „Type of protection“. Tento znak je zkratkou anglického „Temporary protection“ a používá se tam, kde cizinec získal v členském státě povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany a dosud je jeho držitelem. Žalobce v podané žalobě tvrdí, že jeho dočasná ochrana v Rumunsku již zanikla, ničím to však nedokládá. Tento údaj nekoresponduje s údaji ve

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

vnitrostátním systému Rumunska, odkud se data přenášejí přímo do Platformy pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany. Žalovaný tedy postupoval v souladu se zákonem, když vyhodnotil žádost žalobce jako nepřijatelnou ve smyslu § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, neboť situace předpokládaná v tomto ustanovení v projednávaném případě nastala. Ministr vnitra učinil oznámení Evropské komisi, jak předpokládá § 3 odst. 3 lex Ukrajina, a žalobce již dříve získal oprávnění k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex. SDEU ve věci ze dne 27. 2. 2025, Krasiliva, C-753/23, podle žalovaného nechal členským státům otevřeno možnost odeprít povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany těm osobám, které již toto povolení získaly v jiném členském státě. Podle názoru žalovaného byl zpochybněn výklad Evropské komise, která měla za to, že dohoda členských států o neaplikování čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, zakládá právo na získání povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v dalším členském státě, do kterého se držitel tohoto pobytového oprávnění v jiném členském státě přesune. Žalovaný trval na tom, že právo na sekundární pohyb neplyne ze směrnice o dočasné ochraně a z bodů 4 a 6 preambule prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „prováděcí rozhodnutí Rady z roku 2022“) vyplývá opak, tedy že druhotné pohyby osob požívajících dočasnou ochranu by měly být bez dalšího zamítnuty. Rada v preambuli též upřesnila význam dohody členských států o neaplikování čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Dle žalovaného příslušníci třetích zemí nemají právo stěhování se v rámci EU a Rada nemůže rozšířit obsah práv osob požívajících dočasnou ochranu pouhým prováděcím rozhodnutím. Žalovaný zpochybnil též výklad Nejvyššího správního soudu k čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Žalovaný je přesvědčen o souladu § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina s unijním právem a nepostupoval nezákonně, když posoudil žádost žalobce jako nepřijatelnou. Žalovanému se dostalo do dispozice rozhodnutí německé strany, jímž se zamítá držiteli dočasné ochrany v České republice žádost o pobytové oprávnění z téhož titulu v SRN a nařizuje se mu území SRN opustit (anonymizované doloženo). Žalovaný shrnul, že dokud nebude SDEU jednoznačně zodpovězena otázka, zda má nebo nemá osoba, která již získala pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany v jednom členském státě, právo se mimo postup v čl. 26 či 15 směrnice o dočasné ochraně přesunout do jiného členského státu a získat stejné pobytové oprávnění v něm, bude nejspíše stále aplikovat ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. Navrhl, aby městský soud předběžnou otázku položil. Rozvedl možnou argumentaci, podle názoru žalovaného nepoužívání čl. 11 mezi členskými státy nemůže založit osobě požívající dočasné ochrany, které bylo vydáno povolení k pobytu podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně jedním členským státem, právo získat toto povolení v jiném členském státě, poukázal též na nové prováděcí rozhodnutí Rady z roku 2025.

II. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

4. Ve věci samé soud rozhodl bez nařízení jednání, s čímž účastníci řízení souhlasili, žalovaný výslovně a žalobce konkludentně (§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“). Soud neshledal potřebu nařídit jednání ani pro potřeby dokazování. Podkladem pro rozhodnutí soudu je primárně tiskopis žádosti o dočasnou ochranu, jenž žalobce podal u žalovaného a který mu žalovaný vrátil.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

Obsah tohoto dokumentu je oběma stranám z povahy věci dobře znám a není mezi nimi sporný. Posouzení důvodnosti žaloby nadto záleží na zodpovězení právní otázky.

5. Žaloba je včasná a přípustná [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, č. 4682/2025 Sb. NSS]. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Tyto podmínky nutno splnit kumulativně. Není-li, byť jen jediná z podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
6. V této věci jsou splněny první, druhá a pátá podmínka, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobci pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jeho práv, a to bez ohledu na to, že mu již v minulosti jiný členský stát EU udělil dočasnou ochranu. Z judikatury vyplývá, že vrácení žádosti pro nepřijatelnost může být zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS). Čtvrtá podmínka je taktéž splněna. Zbývá tedy posoudit, zda žalovaný postupoval v souladu s právními předpisy, pokud žádost o dočasnou ochranu vrátil jako nepřijatelnou.
7. Soud připomíná, že dle § 5 odst. 1 lex Ukrajina je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, mimo jiné jestliže
 - c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,
 - d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,
 - f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.
8. Dle formuláře byla žádost žalovaným odmítnuta podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, čemuž odpovídá i tvrzení žalobce, že mu dříve byla udělena dočasná ochrana v Rumunsku i výpis z TPP (mezi stranami tato skutečnost není sporná). Podle formuláře dočasná ochrana v Rumunsku měla žalobci zaniknout dne 18. 3. 2026.
9. Nejvyšší správní soud citované ustanovení již opakovaně posuzoval, shledal, že na uvedený důvod vrácení žádosti se vztahuje předchozí judikatura Nejvyššího správního soudu týkající se nezákonnosti vrácení žádosti o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 273/2023-27).
10. Městský soud vyšel z rozsudků Nejvyššího správního soudu, které řešily obdobnou skutkovou situaci i obdobné námitky, např. rozsudek ze dne 26. 3. 2026, č. j. 9 Azs 179/2025-20, ze dne 26. 3. 2026, č. j. 9 Azs 181/2025-26, ze dne 10. 12. 2025, č. j. 5 Azs 248/2025-18, ze dne 30. 1. 2026, č. j. 8 Azs 183/2025-23, ze dne 23. 2. 2025, č. j. 4 Azs 260/2025-30, či ze dne 25. 2. 2026, č. j. 8 Azs 184/2025-22.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

11. Právní názor žalovaného ohledně absence práva na sekundární pohyb na základě směrnice o dočasné ochraně pomíjí předchozí judikaturu Nejvyššího správního soudu, která jeho existenci podrobně popsala již v minulosti. Právo na druhotnou volbu státu lze nalézt již v rozsudku č. j. 1 Azs 174/2024-42, odst. [53] až [70]. V rozsudku ze dne 5. 9. 2024, č. j. 2 Azs 111/2024-29, č. 4638/2024 Sb. NSS, odst. [42] až [45], Nejvyšší správní soud odůvodnil přímý účinek zákazu stanovení méně příznivých podmínek, než jsou ty vymezené ve směrnici o dočasné ochraně.
12. Nejvyšší správní soud již vypořádal i argumentaci body 4 a 6 preambule prováděcího rozhodnutí Rady z roku 2025. Například v rozsudku ze dne 11. 9. 2025, č. j. 1 Azs 126/2025-28, odst. [14], shledal, že uvedené body preambule prováděcího rozhodnutí Rady z roku 2025 pouze potvrzují nemožnost získat práva spojená s dočasnou ochranou v několika státech současně. V odst. [15] téhož rozsudku se Nejvyšší správní soud vyjádřil k námitkám ohledně nemožnosti rozšíření práv poskytnutých držitelům oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany prováděcím rozhodnutím Rady, stejně jako k absenci právní relevance jednostranných prohlášení České republiky a SRN k návrhům prováděcích rozhodnutí. V obou případech Nejvyšší správní soud jasně vysvětlil, proč je názor žalovaného chybný.
13. Odmítání žádostí o dočasnou ochranu postupem dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina a nyní podle jeho písm. f), které z nich vychází, bez věcného posouzení je klíčovým důvodem kritiky ze strany Nejvyššího správního soudu v jeho již ustálené judikatuře. Za situace, kdy tato judikatura, navazující na rozsudek ve věci Krasiliva, komplexně vysvětluje důvody nezákonnosti takového postupu a v uniijním právu nedošlo od přijetí onoho rozsudku SDEU k takové změně, která by popřela správnost judikatury SDEU a Nejvyššího správního soudu, neshledal městský soud důvod k položení předběžné otázky SDEU.
14. První část § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina představuje pouze reformulované a navzájem sloučené podmínky nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) téhož zákona. Dle soudu tedy nadále zůstává klíčovým, že cizinci (žadatelé) vzniká nárok na přiznání dočasné ochrany již na základě čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, a to pokud splňuje podmínky čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady z roku 2022. Současně s tím žadateli vzniká také nárok zvolit si hostitelský členský stát. Nebude-li pak vůči němu uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, vzniká mu pak rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU. Jinak by vyluka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl. Jde-li o teze žalovaného, jak vykládat čl. 15 a 26 směrnice o dočasné ochraně, ustanovení čl. 15 představuje minimální standard a čl. 26 lze uplatnit jen se souhlasem dotčeného žadatele (srov. i recitál 12 směrnice o dočasné ochraně). Skutečnost, že směrnice o dočasné ochraně blíže neupravuje konkrétní případy druhotného pohybu žadatelů, neznamená, že jej zakazuje, jak dříve mylně namítal žalovaný. Jakkoli se tomu žalovaný brání, žádost o dočasnou ochranu není správní orgán oprávněn vrátit jako nepřijatelnou z toho důvodu, že žadatel již předtím požádal o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany nebo že mu již jiný členský stát EU takové povolení udělil.
15. Zjistí-li žalovaný při podání žádosti oprávněné osoby o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, že tato osoba je vedena v TPP jako osoba, která měla udělenou dočasnou ochranu nebo stále disponuje povolením k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU, je povinen takovou žádost přijmout a vést o ní řádné správní řízení. V rámci řízení je povinen poučit oprávněnou osobu o jejích právech a v návaznosti na její případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit, zda jí povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda dosud, tedy ke dni rozhodování

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

správního orgánu, trvá. Pokud by dočasná ochrana v jiném členském státě trvala, žalovaný musí takového žadatele poučit o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně. Jestliže bude žadatel na své žádosti dále trvat s tím, že chce tato práva nově čerpat výlučně v České republice, žalovaný ověří, zda vydáním povolení k pobytu na území České republiky dojde dle práva dotčeného hostitelského státu automaticky k zániku předchozího pobytového oprávnění. V případě kladného zjištění žalovaný vydá oprávnění k pobytu. V případě negativního zjištění, resp. pokud se nepodaří relevantní právní úpravu v hostitelském členském státě vůbec zjistit, vyzve žadatele, aby sám v přiměřené lhůtě učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném hostitelském státě. K tomu žalovaný poskytne potřebnou součinnost.

16. Optikou první podmínky žalobce splňuje výše uvedená kritéria pro přiznání dočasné ochrany ve smyslu čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady z roku 2022. V opačném případě by mu pobytové oprávnění za jejím účelem německé orgány neudělily. Žalovaný ani v nynější věci nevyvrátil závěry judikatury, dle nichž žalobce mohl opětovně žádat o dočasnou ochranu v České republice (sekundární pohyb). Jeho postup nelze akceptovat tím spíše v situaci, kdy žalobce tvrdí, že jeho pobytové oprávnění v Rumunsku zaniklo. V důsledku toho, že žalobci vrátil žádost jako nepřijatelnou, žalovaný vůbec neřešil okolnosti získání či ztráty pobytového oprávnění. Při vlastním „náběru“ žádosti lze dle soudu vycházet pouze z toho, že cizinec splňuje kritéria pro přiznání dočasné ochrany ve smyslu prováděcího rozhodnutí Rady z roku 2022.
17. Na právě uvedeném nic nemění ani „aktualizační“ prováděcí rozhodnutí Rady z roku 2025 o prodloužení dočasné ochrany (zavedené prováděcím rozhodnutím z roku 2022), jež nabylo účinnosti dne 13. 8. 2025 (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2025, č. j. 1 Azs 126/2025-28, bod [11] a násl., a na něj navazující judikaturu). Podstatné je, že z aktualizací prováděcího rozhodnutí ani z jeho preambule neplyne, že by členský stát mohl žádost žalobce mechanicky procesně odmítnout jako nepřijatelnou bez toho, aby ji „propustil“ k věcnému posouzení.
18. Žalobce tak svými námitkami úspěšně zpochybnil základní předpoklad, jehož je třeba k tomu, aby mohla být jeho žádost nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina (soud dodává, že jiný důvod nepřijatelnosti přitom žalovaný ani v řízení před soudem netvrdil).
19. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani nově „přidaná“ druhá podmínka, kdy v důsledku novely č. 314/2025 Sb., která do lex Ukrajina vložila § 5 odst. 1 písm. f), žalovaný mohl od 3. 9. 2025 jako nepřijatelnou shledat žádost, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.
20. Tuto druhou podmínku aktivují správní orgány, konkrétně žalovaný, a to tím, že Evropské komisi doručí oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob.
21. Judikatura zdejšího soudu již dovodila, že daná podmínka nepřináší jinou „kvalitu“, pokud jde o dřívější závěry k důvodu dle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina.
22. Koncipováním nového důvodu nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) měl zákonodárce v úmyslu překonat závěry dubnové judikatury (srov. stenoprotokol 140. schůze PSP ČR z 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance Petra Letochy). Tento záměr zákonodárce se však podle přesvědčení soudu mívá účinkem. Závěry dosavadní judikatury

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

bezvýhradně platí pro první podmínku dle § 5 odst. 1 písm. f), nová druhá podmínka spočívající v oznámení dle § 3 odst. 3 zákona lex Ukrajina není – ve světle práva EU – způsobilá založit nepřijatelnost žádosti.

23. Oznámení dle § 3 odst. 3 lex Ukrajina určené Evropské komisi se svou povahou blíží oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jak uvedl zdejší soud v rozsudcích ze dne 21. 10. 2025, č. j. 17 A 123/2025-26, nebo ze dne 10. 11. 2025, č. j. 18 A 102/2025-21, jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU. Tato žádost je politickým (nikoli právním) aktem, z něhož bez dalšího nelze dovozovat legislativní důsledky, tj. ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně předpokládá, že Rada neprodleně posoudí situaci a přijme vhodná opatření či doporučení. Neumožňuje členskému státu, aby sám z vlastní iniciativy omezil práva, která žadateli plynou ze směrnice a z prováděcích rozhodnutí. Pokud směrnice o dočasné ochraně nepočítá s tím, že by oznámení členského státu o tom, že byla překročena jeho kapacita, mělo jakékoli přímé důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu, nemůže takový důsledek v podobě vytvoření „nepřekročitelné procesní brány“ založit politický akt v podobě oznámení o pouhém riziku překročení kapacity (argument a maiori ad minus). Alespoň prozatím tento nový důvod nepřijatelnosti nenachází oporu v právu EU, které stanoví minimální požadavky stran dočasné ochrany. V právu EU tedy nemůže vyvolávat ani žádné právní účinky. Proto nemůže být zákonným ani postup žalovaného, který v rozporu s právem EU použil § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s novým § 3 odst. 3 lex Ukrajina (shodně bod [21] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2026, č. j. 9 Azs 179/2025-20).
24. Se zřetelem ke shora uvedeným závěrům nemohl zákonodárcem nově vložený a žalovaným využitý důvod nepřijatelnosti žádosti [§ 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s novým § 3 odst. 3 lex Ukrajina] zvrátit bytelné základy dubnové judikatury. Nový důvod nepřijatelnosti není způsobilý odůvodnit plošné odmítání žádostí pro jejich nepřijatelnost namísto jejich věcného posouzení v řízení.
25. Soud neshledal důvod k doplnění dokazování rozhodnutím německého správního orgánu Landratsamt Erzgebirgskreis ze dne 14. 11. 2025, neboť tato listina nemohla nic změnit na právních závěrech zdejšího soudu, podobně jako dopis Evropské komisi ze dne 25. 8. 2024.

III. Závěr a náklady řízení

26. Proto soud dle § 87 odst. 2 věty první s. ř. s. určil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil jeho žádost jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Žalovanému přikázal, aby obnovil stav před vrácením této žádosti. Soud se přitom nezabýval jinými případnými důvody nepřijatelnosti, neboť na žádné jiné důvody žalovaný nepoukázal.
27. Žalovaný je povinen žádost žalobce přijmout, vést o ní řádné správní řízení, v jeho rámci poučit žalobce o jeho právech a v návaznosti na její případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit, zda povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo žalobci v Rumunsku zrušeno, případně ověřit, zda vydáním povolení k pobytu žalobci za účelem dočasné ochrany v České republice jeho předchozí obdobné pobytové oprávnění v Rumunsku zanikne, a pokud tomu tak nebude, poskytne žalobci přiměřenou lhůtu k tomu, aby učinil potřebné kroky k ukončení tohoto povolení a aby tuto skutečnost žalovanému doložil.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

28. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl výrokem II. podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci zcela úspěšný, leč žádné náklady spojené se soudním řízením nekonkretizoval ani nedoložil, přičemž od soudního poplatku byl osvobozen ex lege dle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
29. Soud nerozhodoval samostatně o návrhu na vydání předběžného opatření, neboť bezodkladně rozhodl ve věci samé.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. dubna 2026

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.